

HANKKEISTA ON HYÖTYÄ VERKOSTOITUMISELLE

21.10.2020 10:55

Hanketoiminta johtaa yritysten verkostoitumiseen ja toiminnan kehittämiseen. Näin osoittaa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelija **Anne Bergin** matkailu- ja palveluliiketoiminnan koulutusohjelman opinnäytetyö. Verkostoitumista tukevat yhteinen tavoite, asiakaslähtöinen yhteistyömalli sekä siitä saatava hyöty jokaiselle verkostoon liittyvälle.

Opinnäytetyössä verkostoitui kolme haminalaista maaseutuyrittäjää, jotka kehittivät itselleen uuden palvelukonseptin, Kylästä kylään, palvelumuotoiluprosessin avulla. Työn toimeksiantajana oli Luomu lentoon Kaakkois-Suomessa -hanke, ja yhteistyötä tehtiin myös Haminan maaseutupäällikön kanssa. Mukana olevat yrittäjät olivat Aholafarmin **Tuula ja Jukka Ahola**, Metson luomutilan **Terhi ja Juha Metso** sekä Villa Jaakkolan **Nappu ja Ismo Forsman**.

Kehittämistarve nousi hankkeen tavoitteista sekä Haminan maaseutupäällikön toiveesta löytää keinoja yrittäjien verkostoitumisen edistämiseksi. Työn tarkoituksena oli selvittää, millainen yhteistyö tukee maaseutuyrittäjien verkostoitumista ja mitä luomu- ja lähiruoka merkitsevät yrittäjille.

Tutkimus toteutettiin teemahaastattelemalla mukana olevia maaseutuyrittäjiä sekä alueen maaseutu- ja matkailupäällikköä. Haastattelujen teemat nousivat työn teoriaperustasta, jonka muodostivat olemassa olevat verkostot ja yhteistyötavat, yhteistyössä olleet haasteet, uudet yhteistyötarpeet, yhteistyön tilanne tulevaisuudessa sekä luomu- ja lähiruokan merkitys.

Opinnäytetyön toteutus kesti noin kahdeksan kuukautta, mikä tuntuu lyhyeltä ajalta verrattuna siihen, kuinka paljon työtä ja erilaisia elementtejä työhön on sisältynyt. Työn tekohetkellä on tilanne maailmassa ollut poikkeuksellinen matkailun kehittämistä ajatellen koronapandemiasta johtuen.

Tutkimuksessa selvisi, että yhteistyötapa, joka tukee maaseutuyrittäjien verkostoitumista, on ulkoapäin johdettua kehittämistä. Tämä voi olla esimerkiksi hanke, joka tarjoaa kehittämisprosessille vetäjän. Yhteistyötapa tulee suunnitella yrittäjien yhteisten tavoitteiden mukaan.

Matkailuyritysten verkostojen kehittämisessä on hyvä olla mukana toimijoita kunnan ja matkailun puolelta, koska he mahdollistavat asian eteenpäin viemisen, järjestävät koulutuksia ja muita tapaamisia sekä tukevat ja auttavat taloudellisten resurssien suunnittelussa.

Yhteistyötavan tulee tuoda yrittäjien verkostotoiminnalle taloudellista, markkinallista tai resurssillista hyötyä. Sopiva verkoston koko, mieluummin pieni kuin suuri, helpottaa yhteistyön aloittamista. Pienessä verkostossa luottamus rakentuu yhteisen tekemisen kautta, ja vuorovaikutus, avoimuus sekä vertaistuen jakaminen ja saaminen toteutuvat helpommin. Näin sitoutuminen yhteiseen tekemiseen paranee.

Asiakaslähtöinen yhteistyötapa tukee verkostoitumista, koska siinä mietitään mitä asiakkaat haluavat ja yhdessä kartoitetaan asiakasymmärrystä. Yhteistyö ja sen suunnittelu tuleekin nähdä välineinä yritystoiminnan kehittämiseen ja verkostoitumiseen.

Tutkimuksessa luomu- ja lähiruoka nähdään matkailuyritysten kilpailuvalttina, koska niitä pidetään laadukkaina raaka-aineina. Ne tuovat asiakkaille tarjottavaan ruokaan sekä maistuvuutta että arvostusta, kun niiden käytöstä viestitään avoimesti. Luomu- ja lähiruokien käytön haasteena pidetään logistiikkaa, kysynnän ja tarjonnan kohtaamista sekä sitä, etteivät alueen toimijat tunne toisiaan. Luomu- ja lähiruokatuotteiden käyttöä pidetään kuitenkin niin merkittävänä, että niitä ollaan valmiita hakemaan pitkienkin matkojen takaa, vaikka muita tuotteita saisi tukusta halvemmalla ja nopeammin. Myös Kymenlaakson matkailun kehittämisessä luomu- ja lähiruokalla on merkittävä osa.

Opinnäytetyössä yrittäjille luotiin palvelumuotoilun avulla uusi palvelukonsepti, Kylästä kylään. Siinä matkailijoiden palvelupolku muodostuu vuorokauden aikana yrittäjäkylästä toiseen siirryttäessä. Yrittäjien luona heillä olisi erilaisia palvelutuokioita, joita ovat luomu- ja lähiruokateemaiset ruokailut, erilaiset tapahtuma- ja toimintapisteet sekä majoittuminen. Konseptin pilotointi jäi toteuttamatta koronapandemiasta johtuvan poikkeustilanteen ja rajoitusten vuoksi.

Yrittäjät pääsivät kuitenkin aloittamaan konkreettisen yhteistyön järjestämällä elokuussa ”Musiikki soi luonnollisesti landella” -konsertin Villa Jaakkolassa. Tapahtuma sujui aikataulun ja työnjaon osalta hyvin. Haasteina yhteistyössä nähtiin töiden ja saadun tuloksen tasapuolinen jakaminen.

Hankkeiden kautta verkostoituminen sekä luomu- ja lähiruokien hyödyntäminen tarjoavat monia uusia tuote- ja palvelukokonaisuuksia sekä yhteistyötapoja. Niistä syntyy uutta liiketoimintaa, kun alueen yrittäjät tutustuvat toisiinsa ja pääsevät yhdessä hyödyntämään omia vahvuusalueitaan.

Menandroksen sanoin

Yhteistyö on viisauden alku ja juuri.

Teksti: Anne Berg, restonomi, ammatillinen opettaja ja erityisopettaja

Artikkeli on yamk-opiskelija Anne Bergin opinnäytetyön kypsyysnäyte. Opinnäytetyön kehittämisprojekti tehtiin Luomu lentoon Kaakkois-Suomessa -hankkeen toimeksiantona.

Kuva: Metson luomutila oli yksi opinnäytetyön kehittämisprojektiin osallistuneista yrityksistä. Vanha navetta palvelee nyt maatilamatkailuyrityksen majoitustilana. Kuvaaja: Anne Berg.